

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oraă 6 cr.
a treia-oraă 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Popășilor Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază

Numeri singuratici à 5 cr. se vând la Tipografia, soc. pe acțiuni
Numeri singuratici à 20 bani se vând la librăria G. Carjean în Ploști.Chestiunea
școalelor române
din Brașov.

București, Maiu 1898.

IV.

(c). Ne vedem ajunși la un capitol al chestiunii, unde faptele nude ne dau zdrobitoare argumente, fără a mai fi necesare comentariile.

Cine dintre noi nu știe și n'a văzut de mult, că venind dl Sturdza la guvern, principiile și sentimentele d-sale față cu chestiunea națională au devenit imediat și nemotivat diametral opuse acelor pe cari le profesa și desfășura cu atâta înflăcărare în opoziție. Nu numai, că actualul prim-ministru a încetat a mai fi acel intransigent dușman al Ungurilor, care te anatomiza și te făcea spion și trădător (vezi faimosul discurs dela Orfeu. — Nota Aut.) numai să fi îndrăznit a nu-i împărtăși vederile în chestiunea națională ori să fi avut ocazia... a sta de vorbă ori la masă cu vre-un Ungur cât de inofensiv, — dar' a mers până acolo cu schimbarea la față, încât a devenit prieten — și încă subordonat! — al acestora, pentru cari ca opozant nu găsea îndeajuns prilejuri pentru a-i stigmatiza de sâlbatici, asiatici, și câte altele.

Sesele dela Iași, desbinarea Românilor de peste munți, dismembrarea Ligiei, visita dela Budapesta, decorarea lui Jezzenszky, visita oficerilor români la Brașov... eată tot atâtea păcate, pe care de le-ar fi comis guvernul conservator ori alt guvern în fruntea căruia se nu fie domnul Sturdza, acesta cu siguranță l-ar fi înfierat de cel mai blăstemat guvern ce l'a avut vre-odată statul român.

Dar' ori-cât de nefastă ar fi și este o asemenea linie de conduită față cu chestiunea de existență a întreg neamului românesc — cum spunea domnul Sturdza în opoziție — nu ne așteptăm nici chiar dela dl Sturdza, ca îndată-ce s'a văzut primul ministru al statului român și atâtul sfetnic al M. S. glorioșului Rege Carol, să meargă cu prietengul către Unguri până la primejdirea școalelor și bisericilor române din Transilvania prin tăierea bruscă a subvențiilor legale ce le primiseră școalele române din Brașov și biserica Sf. Nicolae dela toate guvernele anterioare ale statului român!

În Octomvrie 1895 a venit dl Sturdza la guvern și în Noemvrie 1896 a fost constrins să-l părăsească. Și în cursul acestei de vreme prețioasă, actualul nostru premier n'a dat un singur ban, din suma prevăzută de legea noastră specială din 1875, pentru școalele române din Brașov și pentru biserica Sfântului Nicolae.

Putem afirma, întemeiați pe dovezi ce urmează, și fără nici o teamă de exagera, că prin acest fapt al d-sale, incalificabil de nefast, dl prim-ministru al României, Dimitrie Sturdza a comis deodată două grave crime, una de ordin înalt național, cealaltă de ordin strict constituțional:

a împins școalele române din Brașov și biserica Sfântului Nicolae în cea mai penibilă situație financiară și astfel le-a dat victimă șovinismului lacom al guvernului maghiar, și

a violat constituția statului român, nesocotind o lege specială confirmată de M. S. Regele Carol și neavizând despre această situație anormală corpurile legiuitoare române.

Dl Sturdza încearcă să se degajeze de răspunderea grozavă a acestor crime, pretextând, cu vilegus, că prin acordarea și mai departe a subvențiilor ar fi expus școalele române din Brașov și biserica Sfântului Nicolae rigoarei prevăzute în legea ungurească dela 1883, adică închiderii. Cu alte cuvinte, tocmai interesele naționale ar fi indemnate pe dl Sturdza să comită aceea-ce a comis, ca-gi-cum tăind subvențiile n'a îmbrăncit școalele

române din Brașov și biserica Sfântului Nicolae spre același nenorocit sfârșit!

Faptele ce le destăinuim mai la vale și pe cari nu credem că dl Sturdza va pute să le desmintă fără a pămui adevărul — îndreptătesc și impun afirmația, că dl Sturdza nu e de bună credință în scusele d-sale, cari n'au alt merit decât că sunt bine meșteșugite.

În cursul anului 1896, când școalele române din Brașov ajunseseră, din grația dlui Sturdza, în primejdia iminentă de a fi închise, o persoană confidentă a acestor școale a fost aici la București, la dl Sturdza, și în numele intereselor mari culturale a trei milioane de frați subjugăți l'a conjurat să dispună lichidarea ajutoarelor votate prin legea dela 1875.

Dl premier Sturdza, care de un an de zile purta cu promisiuni — obiceiul d-sale diplomatic! — pe conducătorii școalelor române din Brașov, — s'a pătuns atât de profund de înalte sentimente naționale pe cari le propovăduia în opoziție, încât — conform cu obiceiul d-sale politic! — și de data asta a coborât discuția pe povernișul patimelor de partid!

Acest bărbat politic, care în viața sa întreagă n'a văzut și nu vede în oamenii noștri, cu cari ar conveni fie politicește, fie culturalicește, fie socialicește, fie chiar naționalicește, decât „amici de principii” ori „dușmani veninoși”, acest om politic îmbetrănit în searșimul cel mai îngust, sufocant a ori-ce vederi largi și desinteresate, — a crezut, că poate face și din membrii eforiei școalelor române din Brașov și din profesorii acestor școale unelte politice ale d-sale!

Eată faptele: dl Sturdza a promis trimisului oficial al eforiei române din Brașov că acorda și pe mai departe ajutoarele, dar' cu următoarele condiții:

Acei profesori și efori ai școalelor române din Brașov, pe cari îi știe dușmani politici ai d-sale! (— Nota aut.) se fie schimbați cu alții, cari se-i convină!

Altceum nu va da nici un ban școalelor române din Brașov!

Între cei proscrisi de dl Sturdza era în prima linie chiar persoana oficială care încasă până atunci ajutoarele, și care are încrederea cercurilor conducătoare ale școalelor dela Brașov!

Sunt atât de zdrobitoare aceste fapte, atât de elocuent pledează ele contra bunei credințe a dlui Sturdza, încât ori-ce comentarii ar fi inutile.

Constatăm numai atât — și aceasta e dovada cea mai hotărătoare — că dl Sturdza n'a amintit atunci un singur cuvânt despre renta școalelor române din Brașov.

De ce n'a amintit? Nu era de datoria d-sale și ca Român și ca prim-ministru al statului român să-și mărturisească atunci acest corect punct de vedere? Și nu numai să-l mărturisească, dar' să și procedeze în conformitate cu el?

Dar' n'a făcut-o. N'a făcut-o nici sub atâtul d-sale ministru, nici sub al doilea!

Venind la putere dl P. S. Aurelian, ministrul acestuia și-a ținut și de o datorie către constituția statului român și de o datorie către neamul românesc să lichideze școalele române din Brașov renta anuală garantată în legea dela 1875.

Dl Sturdza ajuns a doua-oraă în capul afacerilor țerei, n'a respectat nici linia de conduită a guvernului Aurelian, precum nu respectase nici linia de conduită a guvernelor anterioare, urmată față de școalele române din Brașov, ci prima măsură ce a luat a fost, că earși a tăiat renta anuală!

Și renta anuală a rămas tăiată, ear' școalele române din Brașov au fost de nou aruncate în primejdia incalculabil de mare: de a se maghiarisa ori de a fi închise!

Cu toate acestea dl Sturdza a păstrat tăcere asupra chestiunii, fără să-i pese de soarta școalelor române din Brașov.

Chestiunea s'a adus însă — din norocire, credem noi, ear' nu din nenorocire, cum spun alții — în discuția corpurilor noastre legiuitoare.

Partea aceasta a chestiunii — partea cea mai importantă — o vom tracta în articolul următor.

Sibiu, 7 Iunie n.

Congresul „Ligei”. Duminică a avut să se țină — și s'a și ținut, credem, congresul Ligei culturale.

Sâmbătă — spun ziarele bucureștene — comitetul central al Ligei a ținut o întrunire pregătitoare, în vederea congresului.

S'a decis a susține tot vechiul comitet, compus din d-nii M. Vlădescu, președinte, I. Grădișteanu, B. Delavrancea, S. Perlețanu, B. D. Nenițescu, B. Pălineanu, A. Lupășcu, Rădulescu-Motru, A. Vanic și A. D. Florescu.

În locul dlui V. Miculescu va fi susținut dl N. Istrati, ear' în locul regretatului Z. Herescu — dl C. G. Vernescu, deputat.

Comitetul administrativ al comitatului Sibiu — după-cum ni-se comunică — va țină o ședință în 10 Iunie n., la 3 ore d. a.

Federalismul — singurul leac. Eară și eară revine ideea federalismului la ordinea zilei — în Austria.

Inregistrăm aceste semne în nădejde, că aceleași vederi vor ajunge a domina și în Ungaria.

Eată ce scrie *Deutsches Volksblatt* dela 31 Maiu n.:

„Pentru a pute îmbunătăți stările noastre fie politice, naționale ori economice, nu rămâne altă cale de urmat decât a renunța la sistemul care nu se poate menține și a deserviră revizuirea constituției noastre în sensul federației naționale.

Prin aceasta se va da statului în sfârșit o basă solidă, fiindcă e firesc; prin aceasta nici poporul german nu va încerca pagubă, căci atunci va pute să-și întrebunțeze forțele sale prețioase în folosul propriu, pe când astăzi și-le risipește în zădar în niște lupte fără înțetare.

„Nimeni să nu-și facă iluzii: pe calea, pe care merge acum guvernul, numărul „chestiunilor” crește ca o lavină; a le aplată, rezolvi cu mijloacele birocratismului vechi austriac nu e cu putință; abia se pare, că una este delăturată, eacă răsar două nouă.

„Singurul leac contra tuturor acestor greutăți este o reformă radicală care va pătrunde până la rădăcina răului, adică la constituția centralistă”.

Și reforma radicală, după-cum expune *D. Volksblatt* este — federalismul.

Gendarmii și Moții.

Volnicile gendarmerești se famulțesc zi de zi. Am arătat cum s'au purtat acești impenați cavaleri ai lui Bănci în toate părțile cu prilejul sărbătorii naționale de 3/15 Maiu.

Mai ales în *Munții Apuseni* desfură acești copii desmierdați ai bănciului toate apucăturile lor de terorizare. Acolo unde e mai ușor a împinge poporul la extrem.

Pare-că anume se caută pretexte de provocare. „Păzitorii ordinii” pare-că au luat rolul „agenților provocatori”.

Am arătat într-o corespondență cum gendarmii la 7 Maiu n. au rupt de pe pieptul femeilor din Munți al bravelor Moațe, tricolorul național.

Corespondența care denunță această volnicie a avut ca rezultat iritarea peste măsură a șefului gendarmilor din Munții Apuseni, locotenentul Hamza. Precum aflăm, acest domn, a căutat să provoace la duel pe autorul corespondenței. Ca și-când astfel de fapte s'ar pute aplată cu un duel.

Acum volnicia se repetă. Un corespondent particular ne anunță un nou cas și mai grav. Între mulțimea

Moților gendarmii au cutezat se rumpă dela sinul Moațelor tricolorul, care constituie o parte a costumului lor.

Bravele femei s'au opus. Și gendarmii au cutezat să le dețină și să le exorteze la judecatorie.

Era aproape să se facă vârsare de sânge, căci 2000 de bărbați infuriați au sărit într-o apărare a femeilor maltratate.

E într-o adevăr prea mult, ceea-ce fac gendarmii pretutindenea.

Dar' e prea revoltător ceea-ce ei fac între Moți. Și e prea riscat!

Sinodul din Hondol l-au împrăștiat. Bisericele le-au spionat.

Femeile le-au maltratată.

Zilnic prigonesc pe desperații țărani cu prevaricaturi de păduri.

Ce mai vreau?

Guvernul, e reclamat să întrevină.

Casul dela Hondol l'a deservat — în teorie. În praxă însă n'a făcut nimic.

Gendarmii n'au fost pedepsiți pentru grava transgresiune a cercului lor de competență.

Ei, acum Moții au reclamat printr-o deputație intervenirea vicecomitetului.

În câteva zile el va sosi la Câmpeni ca să cerceteze la fața locului.

Vom vedea ce va face el. Moții așteaptă mult, și au și încredere în el.

Vom vedea! Când își vor pierde încrederea, ei își vor pierde și îndelunga răbdare.

Dela Hațeg.

Adunarea generală a „Societății pentru crearea unui fond de teatru român”.

— Raportul corespondentului nostru. —

Hațeg, 6 Iunie n.

În zilele de 5 și 6 Iunie „Societatea pentru fond de teatru român”, și-a ținut adunarea generală în Hațeg.

Românilor din opidul Hațeg și din jur li-s'a dat deci prilejul ca se petreacă sfintele sărbători ale Rosaliilor într'un mod deosebit de solemn. Prilej li-s'a dat, ca în aceste sărbători mari, când simțul religiosității oprește munca pentru pâinea materială, să-și deschidă inimile ca să primească pâinea spirituală. Și cu brațele deschise de iubirea neamului să cuprindă pe aleșii Românilor, care de un șir de ani luptă din răpăduri pentru realizarea unui ideal măreț. Cu puteri nouă se se alătură la acești luptători demni, care cu atâta abnegație luptă pentru crearea unui fond, din care cu timpul să se susțină un teatru național român.

Înțeles-au Români din Hațeg și jur înțeleganța prilejului ce li-s'a dat?

Să vorbească faptele, ce le înșir în cele următoare:

Serata de cunoștință.

Sâmbătă, în 4 Iunie, cu trenul de după amiază a sosit comitetul „Societății pentru fond de teatru român, câțiva alți oaspeți, și reprezentanții presei române.

Seara a avut loc o serată de cunoștință, la care a luat parte pe lângă oaspeții sosiți și inteligența din Hațeg.

În fruntea meselor sta falnic venerabilul președinte Iosif Vulcan. Cu dorul progresului și încălzit de speranțele succesului mesenii au început veselia, căreia i-au dat expresie prin un șir de toastă avântate.

Ziua primă — 5 Iunie.

Dimineața la orele 8 s'a început serviciul divin în biserica gr.-or., ear' la 9 în biserica gr.-cat., la care au asistat și oaspeții sosiți.

Foarte bine s'ri fost, dacă Români din Hațeg se îngrijau ca în locul canturilor obișnuite — barem în una din biserici — să cânte răspunsurile liturgice un cor, de pildă valorosul cor al „Reuniunii de cântări din Hațeg”. Exprim această părere, convins fiind, că corul „Reuniunii de cântări” dispunând de puteri atât de bune n'ar fi avut nici o greutate cu cântatul răspunsurilor liturgice.

Sediința I.

Conform programului sediința avea să se țină în biserica română gr.-or. Dar' la relațianța dlui protopop T. V. Gheaja, metrop. Miron a interzis ținerea sediințelor în biserică, și astfel s'a ales o sală a hotelului „Molnár”.

Pe la orele 11 comitetul, în frunte cu președintele dl Iosif Vulcan, își ocupă locul.

La masa presei se așează reprezentanții presei române și anume: I. Rusu-Șirianu („Tribuna Poporului”), I. Moța („R. Orăștie”), V. C. Osvald („Tribuna”), M. Popovici („Gaz. Trans.”), I. Ardelean („Vulturul”).

Public era foarte puțin. Afară de inteligența din Hațeg, abia erau 10—15 Români din alte părți. Cununa damelor încă era foarte mică — dar' dragă!

Președintele prin o avântată și bine simțită cuvântare deschide sediința pe la 11 ore și un sfert.

După deschidere se aleg 2 notari pentru sediințele adunării: prof. V. Goldiș și prof. P. Fintulescu.

Secretarul societății V. Goldiș citește raportul asupra lucrărilor comitetului dela ultima adunare generală ținută la Orăștie.

Comitetul a ținut 7 sediințe în care a deliberat agendele societății, concreteze comitetului prin conclusele ultimei adunări.

În primul rând raportează, că averea societății, consistând din bani și hârtii de valoare, comitetul a îngrijit, ca elocarea acestei averi să fie cât mai rentabilă. În adunarea dela Orăștie s'a făcut propunerea, ca averea soc. elocată în efecte să se transforme în bani gata, care să se depună la băncile românești.

De oare-ce însă societatea are multe efecte din România, al căror curs se urcă mereu și după-cum promite situația financiară a României, cursul se va urca mereu, comitetul a abstat deocamdată dela vinderea efectelor, pentru-că așteptând cursurile urcate se poată realiza câștiguri mai mari pentru societate.

Referitor la membrii societății se raportează, că numele lor s'au îndus în 3 cărți de aur (fundatori, pe viață și ordinari). Conform concluziei adun. dela Orăștie comitetul a adunat datele biografice ale membrilor fondatori, care să se inducă în cartea de aur. Până acum s'au adunat datele biografice ale 16 membri fondatori și colectarea lor continuă.

Crearea de filiale conform §-ului 12, s'a amnat deocamdată, nefiind împrejurările favorabile.

Referitor la „Biblioteca teatrală” se raportează, că v.-preș. V. Onișu a încheiat un contract de editare cu librar-editorul firma Nicolae I. Ciurcu din Brașov. Până acum s'au edat 4 broșuri și anume: „Soare cu ploie” și „Prolog” de I. Vulcan. „Idil la țară” local de Maria Baulescu. „Bilet de Tramvai” de Măruțeanu.

Fiecare broșură costa 20 cr. Edarea se va continua.

Să raportează apoi, că comitetul a început edarea Anuarelor și se spune că cel din anul acesta cuprinde istoricul societății scris de președ. I. Vulcan, apoi cuvântul de deschidere și rapoartele adunării generale începând dela 1895. Edându-se Anuarul, concluzia adun. din Brașov, ca să se ede în broșură raportul adun. generale, nu s'a mai efectuit.

Raportând apoi înscrierea mai multor membri, secretarul încheie raportul, cerând absolutul pentru comitetul actual.

Raportul secretarului se predă apoi comisiunii pentru propuneri și censurarea raportului, în care se alege: Dr. Gavrilă Suciu (Hațeg), Dr. Miha (Orăștie), Rusu-Șirianu (Arad), vicarul Nestor (Hațeg) și T. V. Gheaja (Hațeg).

Raportul casarului. Fiind casarul dl Bologa împedat prin morb a se prezenta, raportul îl citește notarul sediinței dl P. Jivulescu. Averea întreagă a societății se urcă la suma de 118 981 fl. 61 or. Crescămintul dela ultima adunare este de 10 116 fl. 38 cr., care s'a realizat din înscrierile nouă dela Orăștie și de peste an și din profitul la efectele din România.

Se alege apoi o comisiune de 5 membri, ca se censureze acest raport. Comisia constă din membrii: Em. Ungureanu (Timi-

goara, M. Bontescu (Hațeg), I. Banciu (Hațeg), Muntean și Paul Olean (Hațeg).

Pentru înscrierea de membri noi se alege o comisie de 5 membri și anume: A. Bersan, Sânzian, Dr. G. Sucu, C. Popoviciu și vicarul Nestor (Hațeg).

După aceste dl. Ștefănescu (Brașov) citește disertațiunea sa bine și cu multă pricepere lucrată „Din tainele culiselor”. Autorul, care prezintă viața copilăriei unei drame și apoi diferitele înscenări în teatru, este viu aplaudat.

În decursul ședinței au sosit mai multe telegrame, care se ceteau între aplauzele publicului. Au sosit telegrame din: Brașov (dela V. Oniț, vicepreședintele, care a fost imediat prin morb a lua parte la ședință; dela corpul profesoral dela școlile române). Hunedoara (dela primarul George Dănila, Nic. Muntean, M. Rimbaș și Dima). Caransebeș (Ghidu). Arad („Tribuna Poporului” și V. Mangra, pentru Românii de acolo). Șimand (Aug. Beleş). Lugoj (C. Bredeceanu). Orăștie (Dr. Muntean, ca preș. al casinei române; Dr. Moldovan). Reșița (Ioșif Velcean și „Reuniunea de cântări”). Seliște (Banciu, farmacist). Abrud (A. Filip, Cirlea, Popoviciu, Bordea, Macaveiu etc., care invită adunarea la Abrud, pe anul viitor).

După 1 oră p. m. ședința se încheie.

(Va urma).

Nouă volnicie gendarmerească.

— Raport special. —

Câmpeni. 3 Iunie.

Rumperea tricolorului în Câmpeni. — Moaștele excoartate. — Casarma gendarmilor blocată. — Eliberarea unei victime. — Pericol în Munți.

În 2 Iunie n. ziua țirului de țeară din Câmpeni, pe bass unui ordin nou necunoscut, gendarmeria din Câmpeni a început să iee de pe pieptul și din pœul femeilor mândrul nostru tricolor.

Unele dintre bravele Moaște n'au permis însă a li-se răpi acest mândru tricolor, susținând sus și tare, că numai forței extreme se vor supune, și spunând domnilor gendarmi, că de bunăvoie nu se vor lăsa a fi batjocorite prin domniile lor, lăsând ca să le iee din pœr și de pe piept acel tricolor, pentru care moșii și strămoșii lor 'și-au vœreat sângele.

Această energetică conduită a frumoaselor Moaște a avut de urmare, că gendarmii au excoartat pe toate acelea femei și copile la casarma gendarmerei și de acolo la judecătoria cercuală.

Între cele excoartate a fost și d-na Iuliana Cothișel, soția preotului gr.-or. din Certege, Constantin Cothișel. Când poporul din munți a auzit despre această nouă volnicie a gendarmerei, cam la 2000 oameni, părăsindu-și vitele în țir au alergat se vadă și să se convingă înșiși despre fapt și prin prezența lor se ridice un veto puternic față de acei domni cari din sudoarea lor trăesc, și cari pentru ei nimic alta decât dispreț, nu au.

În nu mai mult ca o jumătate oră a fost înconjurată casarma gendarmilor, unde se credea, că este închisă d-na preoteasă Cothișel și numai după-ce Moșii, la extrem iritați, au înțeles, că a fost transportată la judecătoria cercuală, s'au depărtat dela casarmă spre a merge cu toții la judecătoria.

Ajunși aci, în curte abia au început a 10-a parte din cei-ce veniseră. Într'aceea sosiseră și domni Constantin Cothișel, preotul gr.-or. din Certege și avocatul Dr. Zosim Chirtop, cari în termeni aspri vesteșiră neapuse volnicie a gendarmerei.

Când judecătoria văzură atâtea mulțime adunată în curte și pe îngusta stradă de dinaintea judecătoriai, eliberară pe preoteasa, fără măcar să fi luat un protocol.

Mulțimea primi pe doamna Cothișel la poarta judecătoriai cu însușire și duruitoare strigăte de: *Să trdească!* O petrecură apoi împreună cu soțul sau și avocatul Dr. Chirtop între ovațiuni continue la locuință și nu voiră să se depărteze până-când doamna preoteasă nu s'a arătat încă odată la fereastră spre a fi văzută.

Dacă în această zi nu a curs sânge, este a se mulțumi dlui protopretor, care a molcomit poporul prin blânde și înțelepte cuvinte, promișând că va da ordin, ca atari acte să nu se mai comită de către gendarmerie.

Așteptăm cu nerăbdare venirea vicecomitetului, care în aceste zile are să viziteze cercul nostru protopretorial.

Atunci ne vom plânge la el de această ticăloșie, — pentru-că speranță avem, că acest înalt funcționar, în care avem încredere deplină, va face ca să înceteze șicanările, ce în toate zilele le îndurăm dela acești domni, ce se numesc pe sine pașitorii ordinii publice.

E timpul să le pună frâu, căci la din contră ei, prin a lor „prea bună” purtare ar pute a se pune în fațări întreg poporul din munte, ceea-ce cred că nici dl vicecomite nu e dorește, precum nici noi nu o dorim.

DIN BUCOVINA.

Ședința comitetului național.

Sub președinția dlui Modest cav. de Grigorcea — scrie „Patria” — s'a ținut Marți 31 Maiu n. ședința comitetului național în sala palatului țerei.

D-nii Dr. George Popovici, Dr. Ioan Turcan, Br. Victor Styrcea, Myron M. Calinescu, Ilarion Onciul și T. Stefanelli 'și-au scusat absența declarându-se solidari cu conclusele ce se vor aduce.

În discursul de deschidere expune dl Modest cav. de Grigorcea, că comisiunea emisă pentru studiarea proiectului de organizare a partidului 'și-a terminat lucrările și raportul s'a distribuit membrilor de cu vreme, ca să se poată lua în dezbateri și finaliza lucrarea în ședința prezentă.

Totodată indică, că pentru punerea în practică a noii organizări se recere lărgirea dirigenței, care va ave pe lângă executarea concluserilor referitoare la noua organizare să facă și lucrările pregătitoare pentru alegerile dietale, cari vor urma la toamnă.

În termeni calzi expune deosebitele merite ale dlui baron Victor Styrcea, care se retrage definitiv din viața politică din cauza sănătății sale sdrcuninate, rămânând să se aleagă alt president în fruntea dirigenței.

Comitetul ia cu regret la cunoștință retragerea dlui baron V. Styrcea exprimându-și totodată mulțumită protocolară pentru deosebitele merite cari le-a căștigat pentru țeară și națiune în decursul lungii sale activități.

Comitetul decide completarea dirigenței cu cinci membri în mod provisor, până-ce va intra în viață noul comitet în sensul organizării noue, care se va constitui la toamnă, deodată cu alegerile pentru dieta provincială.

Raportul comisiunii emise pentru noua organizare se primește în unanimitate, votându-se 9 rezoluțiuni.

Constituindu-se dirigența provisorie se alege president dl Iancu Lupul, vicepreședinți rămân domni Modest cav. de Grigorcea și Dr. Iancu cav. de Flondor, ear' secretar se alege dl Dr. Nicu Blându. Membrii în dirigență: Br. Eugen Styrcea, bar. Nicu Mustatza și Dr. Iancu cav. de Volcinski.

Chestiuni școlare.

Din părțile Sătmărene.

Moftinul-mio, Maiu, 1898.

Lupta contrarilor nostri, întru nimicirea școalelor noastre confesionale datează de mai multe decenși. Ei lucră de mult după un plan bine premeditat, și-l execută cu o tenacitate admirabilă. Noi însă n'am fost așa norocoși în apărarea școalelor noastre, parte că lupta a fost inegală, parte și mai pe sus de toate, că ne-a lipsit solidaritatea.

Nu mai poate fi Român de inimă care să nu știe, că starea de azi a poporului nostru e regretabilă în multe privințe, pentru-că regresează — și că regresul provine din împrejurarea, că nu poate ține concurența străinilor; deci întărirea lui nu se poate închipui decât prin cultură potrivită firei sale, adică prin școalele noastre confesionale.

Nu mai cu un popor crescut în astfel de școale putem susține cu isbândă lupta în potruva atacurilor continue ale contrarilor nostri.

Din acest reson s'a prelucrat în 1882 și în diecesă Orășii un regulament pentru organizarea școalelor elementare gr.-cat., și pentru executarea aceluia s'a constituit în centru și o secțiune școlastică.

Organele executive ale acestei secțiuni sunt protopopii actuali, cari își poartă titlul de „Vernocularum scholarum Inspector”. Datorința acestora e nu numai a cerceta parohiile din an în an de atâtea-ori, de câte-ori reclamă necesitatea; ci și de a controla atât starea zidurilor școlare, cât și mersul învățământului.

Poporul nostru are multă lipsă de sfat și de indemn, pentru spriginirea școalei și ameliorarea lefei învățătorești.

Când școalele noastre ar fi vizitate barem de două-ori la an de către protopopi, și ar fi controlate cu conștiențiozitate, — nu ar lipsi nici rezultatul dorit. Văzând poporul lipsul, nesilit își va trimite pruncii la școală; ba văzând interesul viu, atât al preotului, cât și al protopopului sau, bucuras va aduce și jertfe pentru menținerea caracterului aceluia.

Cu 1 Octomvrie earăși se va face o spărțură în fortăreața noastră națională; atunci va intra în vigoare articolul de lege XXVI din 1893, prin care comunităților bisericesti, ca

susținătoare a școalelor confesionale li-se impune asigurarea cuincuenalelor învățătorești.

E adevărat, că atât la crearea articolului amintit, cât și la plămăirea legii din est-an, despre întregirea venitelor preoțești — nu a fost condus guvernul nici de dragul dascălilor, nici de dragul preoților, ci de dorul de a ne înhăma la carul statului, atât pe învățători, cât și pe preoți.

Regimul liberal prin aceste apucături a contat la sărăcia noastră; poporul sărac nu se însuflețește pentru idealuri. Dar' pe lângă toată sărăcia noastră legendară, poporul român e cu mult mai accesibil pentru progres, decât să-și închidă ochii înaintea rezultatelor pipăibile.

Făcut-au domni protopopi în districtele sale pași, pentru delăturarea pericolului ce amenință din nou caracterul confesional al școalelor noastre? Pentru-ce nu s'a statorit o procedură comună? Pentru-ce ați lăsat să lucreze fiecare preot de capul seu. Resultatul indiferentismului ce l-ați dovedit, a fost uimitor de tristător! Nu am așteptat dela domni protopopi să ridice cerul din țiftai, nici poftim, ca anul fiecare să fie specialist în ale școalei, dar' am așteptat să ne dea directiva în această afacere momentuoasă.

Poate-se numi controlă aceea, ce o fac domni protopopi? Ce arătare pot face secțiunii școlastice din Orade despre progresul din școalele districtuale, când unii cu ocașunea vizițiunii protopopești trec în 5 sau cel mult 10 minute peste examinarea pruncilor școlari? Cum vom pute însuși pe popor pentru îmbrășosarea școalei și ameliorarea lefei învățătorești, când domni protopopi consideră afacerile școlare ca lucru de a doua mână.

Nu ne este iertat să perdem școala, nici din cel mai mic sătuleț. Poporul din Sătmăru, nu se poate considera de așa scăpătat materialicește, încât să nu fie în stare a jertfi ceva pentru școală. Și totuși ce e cauză, că cele mai de frunte comunități bisericesti, ca: Carciul, Ardușatul, Sămislaul, Madarașul recurg la ajutor de stat! Răspund: lipsa solidarității dintre preoți.

Ba domni învățători din Mădăraș, Ciulean și Marc merg și mai departe: consultază pe redactorul del „Neptonic Lajpa”, că prefăcându-le școalele confesionale de acolo în școale de stat, accepta-ți-va statul și pe ei de învățători?

Aceasta, domailor, e mai mult decât cinism! Până acum au fost bănuți învățătorii, că agită între popor pentru a cere ajutor dela stat, acum își arată arama cel mai mulți pe față. Cine poartă vina, că cele mai puternice comunități bisericesti cer ajutor dela stat? Nu v'ați dat seamă, domnilor, că exemplul dat de d-voastră, îl vor urma, precum l-au și urmat fără șovărie și celelalte comunități?

După asemenea isprăvuri, ce reson mai reclamă să existe Reuniunea învățătorilor gr.-cat. din părțile Sătmăruului? Ne-ați scos, domnilor, din reuniunea d-voastră. Ei bine, aveți drept a o face, de nu aveți lipsă de noi; dar' prin acest pas v'ați răsunat nu asupra noastră, ci asupra cauzei noastre comune. Prăpastia începe a se lăți din ce în ce între noi. Binefăcătorul nostru acela va fi, care va face punte peste această prăpastie, ca să ne întâlnim unii cu alții, spre a conlucra la olaltă pentru biserică și școală.

George Șuta,
paroch gr.-cat.

Pentru învățători.

Primim următoarele:

Reșeaș, 6 Iunie n.

Vă rog să publicați această notiță:*)

„Cartea poporului”, carte de cetire pentru anii din urmă ai școalelor populare, școalele de repetițiune, cursurile de adulți și pentru poporul nostru, întocmită de subscrisul, ed. librăria N. I. Ciurcu, Brașov, 1892, este aprobată de înaltul ministru de culte și instrucțiune publică, cu dtul 26 Ianuarie 1894, nr. 56775 ex 1893.

Ear' opșorul meu: „Curs practic despre cultivarea pomilor și a frăgarilor”, Arad, tipografia diecesană, e recomandat prin circularul II. Sale episcopul Aradului nr. 2894 ex 1894.

Acestea spre orientare dlor învățători, cari 'mi-au pus întrebări relative.

Ioan Pop Reteganul.

Aforisme politice

— Una la zi. —

Tocmai aceea e marea greșeală a reformatorilor și filantropilor din timpurile noastre, că le place să delature consecințele unei puteri nedrepte, în loc de a pune capăt însuși nedreptății.

Mill.

Toate foile noastre sunt rugate a reproduce această notiță.

L. P. R.

1848.

Cronica analul.

Cluj, 7 Iunie.

„Legea prin care poporul transilvan (parte mare română, însă și Unguri mulți și câteva sate săsești) scapă din robia veacurilor e compusă din 10 §§-și s'a trimis la Împăratul spre întărire.” (Gaz. de Trans.)

Cluj, 7 Iunie.

Deputații sași s'au învoit la uniunea necondiționată.

(Org. Naț.)

Sibiu, 7 Iunie.

Episcopul Șaguna adresează o epistolă către episcopul Leményi, în care între altele scrie: „Tinerii din Sibiu m'au trimis la Viena, dară eu te aștept pe Măria Ta la Pesta.”

(Org. Naț.)

Viena, 7 Iunie.

Contele Stadion în călătoria sa către Innsbruck s'a oprit la Viena și a întreprins la formarea noului cabinet.

Ministrul de război a șters pedeapsa trupească în toată armata austriacă.

În portul Triest s'au arătat năi dușmănoase; îndată s'a început bombardarea lor. Multe, între altele una papală, au fost nimicite.

(Org. Naț.)

La

Abonament lunar

pentru Iunie st. v.

— cu prețurile din capul foi —

Invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA”

CRONICĂ

Sibiu, 7 Iunie n.

Promovare. Din Cluj ni-se scrie: Astăzi, 4 Iunie n., la 12 ore a fost promovat la universitatea de aici la gradul de doctor în drept dl Ioan Șliam, candidat de avocat din Dej.

Dl Dr. E. Grigorovița, care se află actualmente în Berlin, a fost decorat de Maj. Sa Țarul Rusiei cu ordul St. Stanislav classa III.

Hymen. D-soara Lucreția Cotta, fiica parohului din Bicz și dl Ioan Hurubean, din Varviz, anunță cununia lor, ce se va celebra Joi, la 9 Iunie st. n. a. c., în biserică gr.-cat. din Bicz, la 2 ore p. m.

Sfântul Sinod al României. Sesiunea de primăvară a Sfântului Sinod s'a închis. Mesajul regal de închidere a fost citit de dl Haret, ministrul cultelor.

Bucovina și expoziția parisană din 1900 Mercuri în 1 Iunie a. c. n. a avut loc la urnalul țerei sub preșidul presidentului țerei bar. Bourignon o convorbire a mri multor membri ai comisiunii țerei pentru expoziția din 1900. Cu aceasta ocașie s'a exprimat părerea, ca Bucovina să participe în tot esul la această expozițiune cu o colecțiune completă de îmbrăcăminte, covoare, albitari, giuvaericele, unelte de casă șel., șel.; afară de aceste să fie expus și interiorul unei căsi de gospodăr cu toate cele necesare și cu figuri îmbrăcate în vestimente bucovinene. Speșele de circa 3000 fl. se vor cere dela ministrul de culte, dieta țerei, muzeul țerei etc.

Reanexarea Dalmației. A apărut de curând o broșură de Simeon Franges, în care se urgitează reanexarea Bosniei, Herțegovinei și Dalmației la regatul croat. Franges se provoacă la paragrafi 65 și 66 ai pactului dualistic dintre Croația și Ungaria, în sensul cărora Ungaria este obligată la anexare.

Foale confiscată pentru idel românesc. Numărul de Sămbătă al foi socialiste Volksville din Timișoara, a fost confiscat, pentru un articol în care hrănicii slujbași ai guvernului văd agitație contra patriei și propagarea ideilor românești. Contra autorului acestui articol, care este un harnic cu legător într'o tipografie din Timișoara, s'a pornit proces de presă.

Știre de moarte desmăntită. Am anunșat și noi în numărul trecut, că corabia expediției principelui italian Ludovic Amadeo s'a cufundat. Corabia s'a nimerit cu câteva persoane cu tot, dar' principele nu era pe bordul ei; el călătorește cu un yacht. Principele a cetit știrea în Tilburg, la marginea Englierei.

Atentat. Din Vercș vine știrea, că un tiner sârb a atacat Duminecă dimineața pe episcopul Zmeinovic, când acesta în ornate bisericesti mergea spre biserică. Loviturile ce le-a îndreptat atentatorul au fost parate de

cătră secretarul și servitorul episcopului. Se susține, că atentatul a fost plănit de partida radicală, care atacă mereu pe Zmeinovic.

Exilat la Siberia. Pe comandantul trupelor de pioneri din Brest Litovsk, colonelul Narkievics, tribunalul militar l'a lipsit de toate drepturile, de rang și l'a condamnat la exil pe viață în Siberia. Causa acestei severe condamnări sunt niște denunțări secrete ale colonelului.

Bucuria Polonilor. Din Varșovia vine șirea, că din ordinul guvernului general, s'a auit o comisiune care se lărgesea dispozițiunile polițienești specifice, în vigoare până acum în Polonia. Deasemenea a nimit o comisiune care se alcătuiască un program al învățământului limbii polone în clasele primare și secundare.

Spania și America. Dela știrile ce le-am dat în urmă, nu s'a mai făcut nici o operațiune mai însemnată. Știrea despre un nou atac al Americanilor la Sant Jago, nu se confirmă. E probabil, că noul atac să reducă la operațiunile Americanilor de a bloca și închide în port flota lui Cervera, ceea-ce, dupăcum anunță o depeșă, ar fi și succes prin cufundarea vaporului „Merrimac”, la intrarea în port. Întru-cât e adevărată știrea aceasta, transmisă din America prin Londra, nu se poate ști.

Interpelare în chestia lui Dreyfus. Deputatul Castellano a înșinat la cameră o nouă interpelare în chestia lui Dreyfus. Causa interpelării este, că un fost deputat Rainach a reprodus în Sicle un articol din o foaie din Londra, care susține, că între scriptele extradate de Eszterházy, împăratul Germaniei are acte nimicioare contra statului-major francez.

Medicilor români le atragem atențiunea asupra postului vacant de medic cercual din Noorich, com. Sibiuului. A se vedea concursul de pe pagina a IV-a.

Supărare pentru un „și”. Ungurii sânt supărați foc, că nu li-se respectează micul cuvânt dintre Austria și Ungaria. În 15 și 16 Iunie se va ține în Anvers conferența, în care se va statori mersul trenurilor de iarnă în Europa. La această conferență sânt invitate direcțiunile de trenuri din toate statele. În invitate se zice corect: direcțiunile de tren din Austro-Ungaria. Micul „și” nu e nicăiri, din care cauză Ungurii s'au supărat, căci — zic ei — aceasta detrage mult din importanța Ungariei, ca stat de sine stătător, care are și el direcțiunea sa de tren.

Mânia e îndreptată în primul rând contra unei statistice de trenuri care a apărut nu de mult în limba nemtească și care asemenea abandonează și-ul cu pricina.

Verba cea: S'a mănuit vâcarul pe sat și satul nu știe nimic.

Tirgul Moșilor. Unul din cele mai mari țirguri ale României, este țirgul ce se ține pe vremea aceasta la București și se numește țirgul Moșilor. Despre țirgul din acest an eată ce scrie *Drapelul*:

O lume imensă, cum nu s'a mai văzut la Moși a fost ieri în cursul zilei Sf. Constantin și Elena, până târziu noaptea. La ora 5 p. m. au vizitat Moșii M. S. Regele și Altețele Lor Regele Principele Ferdinand și Principesa Maria. Toate tramvaiele și tramcarile, cari se duceau și veniau dela Moși, erau complete, ear' capătul trăsurilor, cari intrau la Moși se afla pe bulevardul Pake și nu puteau să înaintze, decât cu mare anove, la pas și oprindu-se la fiecare moment. Aglomerația cea multă de lume se datorește în mare parte și repaosului duminical. Am auzit oameni cari spuneau, că n'au văzut nici-odată până acum acest țirg, din cauză că nu-și puteau lăsa prăvăliile singure în oraș. Câte opt tramvae tixite de lume veniau și pleau la intervale de câteva minute. Țirgul a fost vizitat ieri de peste 500 mii de oameni. Comercianții s'au recompensat de paguba, pe care li-au cauzat-o ploile din urmă.

Săpăturile la castelul princiar din Suceava. Lucrările de explorare la castelul din Suceava s'au reluat din nou în 9 Maiu sub conducerea directorului C. A. Romstorfer. Cu această ocașie s'au găsit din nou un număr mare de țevi de lut pentru conducerea apei, cari zăceau în pământ la o adâncime de 1/2 metru în direcțiunea dela dealul aflător înaintea Lăisurii către castel. În valul principal în apropierea zidurilor vechi s'a aflat un virf de lance. Afară de aceste s'au mai aflat încă obiecte de plumb și oase de om. Lucrările reînceptate decurg cu succes. Aflăm, că mai mulți domni în frunte cu dl Varteres cav. de Pruncul au de gând a înființa în Suceava o reuniune locală pentru înființarea unui muzeu, ca filială a muzeului țerei.

Atragem atențiunea cetitorilor la inseratul de pe pag. 4 a parfumeriei Meltzer.

Știri mœrșute. Din New-York se vestește, că în republica San-Domingo ar fi erupț revoluția și presidential republicii ar fi fost omorât.

— Vineria trecută un cutremur mare de pământ s'a simțit la miezul nopții la Atena și în cea mai mare parte a orașelor Peloponesului.

— În Tirol, pe munții ce împrejmuesc valea rului Inn, a nina Sămbătă noaptea.

— În New-York s'a împușcat zilele trecute o vieneză cu numele Ladek Maria, renumitul model al pictorului Makart.

„Societatea junimeii” din Babța.

— Scrisoare particulară. —

Babța (Sălaj), în Maiu c.

Onorată Redacție!

După o așteptare de 16 luni ni s-au aprobat statutele „Societății junimeii” din comuna Babța.

La începutul anului 1897, găndindu-se statutele în trei exemplare s-au trimis pe calea protopretorală înaltului ministru de interne spre aprobare; ajunse la vicecomitele din Zălau, prin Februarie ni se retrimis ca să se scrie în patru exemplare și să fie scrise de o mână. S-au scris în patru exemplare frumoase și de nou s-au subțernut.

Între aceste ne vine dela percepător o pedeapsă de 15 fl. 60 cr., aflând că statutele, protocolul de constituire și rugarea la ministru sunt netimbrate. Încă înainte de a le trimite am cerat, că lipsă e de timbru ori ba și s'a aflat, că în cauze culturale sunt scutite de timbru. S'a apelat și direcțiunea financiară ne-a scutit de acea pedeapsă.

În 1 Noembrie 1897 ne sosesc statutele dela ministrul de interne neaprobat, cerând dela noi a șterge din acele unele cuvinte, ce nu convin cu societatea și 2 \$\$, cari nu se pot duce în depunere prin comitet; într'un \$, deosebit să arătăm: cercul de activitate al adunării generale, ear' în \$ 33 din statute să adăugăm: „raportul comitetului despre activitatea anuală să se subțearnă și inspectorului reg. școlastic comitatens”.

Pe 21 Noembrie n. dl învțător Gavril Alușiu a convocat de nou adunarea junimeii, s-au desbătut statutele, îndreptându-se așa, după-cum s'a pretins din partea dlui ministru de interne, s'a scris în patru exemplare și s-au subțernut pentru aprobare.

Când e prin Februarie 1898 ear' ne vine o mulță de 12 fl. 40 cr., pentru-că nu s'a pus timbru pe statute, protocol și pe rugarea la ministru. S'a apelat de nou și ni-s'a iertat și aceea, fiind cauză culturală.

În 18 Aprilie c. n. ne sosesse un exemplar din statute aprobat.

În Dumineca Tomei (24 Aprilie c. n.) „Societatea junimeii”, având statute aprobate, ține prima sa adunare pentru alegerea oficialilor și membrii comitetului. Adunarea a fost convocată de dl Stefan Pop, paroh local.

La 3 ore după amiază s'a adunat junimeea. Ne-a onorat cu prezența domni preoți: Stefan Pop, paroh local și Petru Pop, cooperatorul seu.

Se constituie adunarea, alegându-se de președinte ad-hoc dl Petru Pop, cooperator și de notar ad-hoc dl Gavril Alușiu, învțător local.

Președintele, după o vorbire interesantă, în care arată folosul societăților junimeii, declară adunarea de deschisă. — Vorbirea președintelui fu ascultată din partea tinerilor cu multă plăcere și aclamată cu urări de „să trăiască”.

Notarul la convocarea președintelui ce-țește statutele, care fură ascultate cu atențiune din partea junimeii.

După aceea pe baza \$-lui 14 din statute se aleg:

1. Oficialii. — De conducător se alege Intemeietorul „Societății junimeii” dl Gavril Alușiu, învțător local; de conducătoare pentru fete preamitată doamnă preoteasă Veronica Pop n. Laslofi; de președinte Elia Ardelean; de vicepreședini Constantin Crișan și Flore Ardelean; de notar Mihail Bălaș și Ioan Ardelean; de cesser Mihail Boldan; de controlor Teodor Pușcaș și de bibliotecar Ioan Zoicaș.

2. Membrii comitetului: Flore Pop, Gavril Buda, Georgiu Pop, Andreiu Moldovan, Ioan Chiș și Nicolau Palecău.

Începându-și „Societatea junimeii” activitatea sa, sperăm în bunul Dumnezeu și în conducerea înțeleaptă a dlui învțător Gavril Alușiu și a d. preotesei Veronice Pop, că această societate va aduce roade frumoase, care vâ-zându-le și alții, ne vor urma.

Amicul junimeii.

Petricerea „României-June”.

— Dare de seamă. —

Viena, 2 Iunie n.

Grupați în străinătate în jurul soc. acad. „România-Jună” pe lângă scopul principal de a ne înarma cu armele științei pentru lupta viitoare, ținăm totdeauna a ne valida în mijlocul atător naționalități, ca fii adevărați ai națiunii române. Inușirile frumoase ale caracterului român, renumele de care se bucură Românul pretutindenea — afară de patria sa — ne-au câștigat de mult simpatia societății vieneze. De nou ne-am putut convinge despre aceste cu ocaziunea petrecerii de 4 Martie st. n. Bărbați distinși, persoane înalte ne-au onorat cu prezența lor, cari în-cântați și-au exprimat simpatia față de poporul nostru și bucuria, că au putut cunoaște pitorescul nostru costum național, în care

s-au prezentat amabilele noastre d-șoare. De astă-dată însă am împreunat cu petrecerea aceasta și un scop, care de-l vom pute realiza, va ave o însemnată gravă pentru viața culturală a neamului nostru și tinerimea studioasă a viitorului; anume scopul amintit în mai multe rânduri de a înființa aici în Viena un alumnesc studențesc român.

Cu toate că petrecerea s'a aranjat între auspicii, poate nu prea favorabile, fiind descu-rajați din partea unora din provință și din loc, putem fi deplin îndestaliți cu succesul frumos atât moral cât și material al seratei.

Privim de o plăcută datorință a ne exprima cele mai călduroase mulțumiri înaltului protector Excelenței Sale dlui N. Dumba pentru sprigul generos, de care am avut parte, precum președintelui de onoare al acestei petreceri, savantului profesor dlui N. Tecl. Concursului d-sale putem atribui în prima linie reușita seratei.

Binevoiască a primi deplina noastră recunoștință comitetul aranjator, îndosebi onoratele d-șoare, cari au făcut parte din acest comitet, pentru conlucrarea d-lor la pre-gătirile și decurgerea animată a petrecerii.

Rezultatul financiar e următorul:

A) Venitul. I. Donațiunea înaltului protector Excel. Sale dlui N. Dumba 300 fl. II. Incassări pentru bilete de intrare 371 fl.

III. Donațiuni în favoarea alumnescului: a) dl colonel Lupul, Viena 50 fl.; b) dl senator P. Casotti, București 50 fl.

IV. Suma încușă pe listele camise: Lista nr. 4 d-șoara O. Poruțiu, Nagy-Almás 8 fl. 50 cr.; lista nr. 13 d-șoara A. Vertic, Bistrița 10 fl.; lista nr. 24 Ilustrata Sa Metropolitul Mihályi, Blaj 10 fl.

lista nr. 39 d-șoara E. Popp, Făgăraș 16 fl.; lista nr. 43 d-na L. Barbu, Caransebeș 6 fl.; lista nr. 45 Ilustrata Sa dl Dr. A. Mocsonyi, Capolnaș 100 fl.; lista nr. 47 d-na V. Hampea, Lipa 13 fl.; lista nr. 59 d-șoara A. Moga, Sibiu 27 fl.; lista nr. 65 d-na C. Șandru, Sighișoara 8 fl.; lista nr. 71 d-na Lucia A. Cosma, Tîrziușoara 33 fl.; lista nr. 91 d-șoara A. Lupul, Terașeni 22 fl.; lista nr. 92 dl V. Mihulin, teolog, Meran 12 fl. Suma fl. 1011 fl. 50 cr.

B) Spesele: Închirierea sălii „Hotel Continental”, musica, decorațiile, imprimate, ordine de dans etc. etc. 698 fl. 48 cr.

C) Venitul curat: 313 fl. 02 cr. adică 313 fl. 02 cr. cari s'au adau la fondul alumnescului sus numit.

Terminând darea de seamă despre partea financiară a petrecerii, societatea „România-Jună” își exprimă cele mai călduroase mulțumiri publicului român pentru sprigul acordat cu atâta generozitate.

Cu toată recunoștința sîntem datori onoratorilor doamne și domnișoare precum și stimaiilor domni, cari în mod prevenitor au primit sarcina colectelor.

În fine rugăm cu stimă onoratele doamne și d-șoare, la care se mai adau liste emise de către societate, se binevoiască a ni-le înapoi.

Pentru comitetul soc. lit. „România-Jună”.

A. T. Păscuțiu, secretar I. Al. Crăciunescu, președinte.

Din public. *)

Mulțumite.

Vidra-de-sus, 1 Martie 1898.

Recompensați prin on. public, care a știut aprecia modestele noastre prestațiuni cu ocaziunea producției declamatorico-musicale aranjată în 2/14 Februarie c. n. ne împlinim o plăcută datorință a aduce și pe această cale tributul recunoștinței noastre acelor p. t. suprasolvenți și contribuvenți, cari pe lângă sprigul moral au ținut să contribuie și cu denarului lor la sporierea micii noastre biblioteci școlare.

Acesti p. t. suprasolvenți sînt: Carol Martini, not. cerc. 1 fl. 50 cr.; Hoș Ernő, for. supr., Nicolau Cothișel, jude com., Csiky Lejos, comerciant, Iosif Gomboș, proprietar și Vasile Chira, econom, câte 1 fl.; Teodor David, vice-not. 60 cr.; Borbély Gyula, controlor și George Balea, sub-not., câte 50 cr.; Alexandru Tomăș, comerc. 10 cr.

Corpul învțătoresc.

Bistra, Martie n.

Cu ocaziunea producției teatrale împreunată cu cântări și joc, ținută la Bistra la 20 Februarie n. a. c. s'a încassat o sumă de 61 fl. 80 cr., din care subtrăgându-se erogățiunile de 22 fl. 80 cr., rezultă un venit curat de 39 fl.

Suprasolviri au încuș dela următorii domni: Dr. Zosim Chirtop, avocat în Câmpeni 4 fl.; Gergel Iosif 2 fl.; Dr. A. Șulțiu, medic, Alexandru Darabant, jude reg. în pensiune, Alexandru Ivașcu, negustor, Iuliu Sciu,

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această re-actiunea nu este responsabilă.

Kerzo Kálmán, hotelier, și Löwy Zsigmond câte 1 fl.; Silviu Corcheș, Stefan Paul, vice-notar și matriculant, Mihail Mihon, croitor, Daniel Ioanette, Csiky Gyula, negustor, Szöke Béla, locotenent de gendarmi, Kovács Gyula, pretor, Petru Pasca, vigil silv. și tutor orfanal, Gavril Rancea, învțător în Sălcuța, Traian Motora, învțător în Câmpeni și Iuliu Cristian, vice-notar în Câmpeni, câte 50 cr.; Teodor Balea, Ilie Goia și Ioan Dura câte 20 cr.; George Risteiu Luca 10 cr., — cărora și pe această cale li-se aduce cea mai ferbinte mulțumită.

Alexandru Papiu, Romul Marcu, președinte, cassar.

George Bursu, controlor.

Tribuna Literară.

Informațiuni.

„Familia”. Apare în Oradea-mare. Abonament pe an 8 fl. Anul XXXIV. Numărul 21 are următorul cuprins: Moartea lui Gelu (Fragment din o poemă epică) de George Coșbuc. — Căgății de Boerhave. — Andreiu Murășan (urmăre) de Ioan Rațiu. — Aur (urmăre) de Constanța Hodoș. — Schițe din Italia, de T. Bulc. — Convorbiri igienice, de Drd. Coriolan Nedelcu. — Sărbările dela Hațeg. — Literatură și arte. — Ce e nou? — Calendarul săptămânii.

„Albina”, nr. 34, are următorul cuprins: C. G.: Cum e făcută lumea și din ce? — George Adamescu: Costache Negruzzi. — C. Negruzzi: Sobieski și Români. — Schirneț: Legenda satului Porcești. — Gh.: Cetea Neamului. — P. G.: Mănăstirea Sinaia. — D. Demetrescu: Cine este amicul nostru? — Coborrea sfântului Duh. — P. Petculescu: Câteva povești pentru prisăcari. — Gh. A.: Gladstone. — D. Constantinescu: Mișcare și răpaos. — A. Alexandrescu: Flacăra și urătorile. — Lupul și mielul. — Sentențe orientale. — Măncarea în stomac. — Sfaturi practice. — Informațiuni. — Apeluri. — Adrese către redacție. — Posta redacției.

Ilustrațiuni: Costache Negruzzi (portret). — Sobieski și plăjeșii. — Ruinele Cetății Neamului. — Mănăstirea Sinaia. — Coborrea sfântului Duh. — Lupul și mielul.

Bibliografie.

„ENCICLOPEDIA ROMÂNĂ”

editată sub auspiciile și din însărcinarea

„Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român”

de

Dr. Corneliu Diaconovich,

prim-secretarul „Asociațiunii”.

A apărut fasc. 8, care cuprinde articolele Calahorra—Cavaignac, între cari un bogat material de interese special românesc. Amintim dintre articolele biografice: Calimah, Calinescu, Calinic, Calomirescu, Câmpineanu, Cantacuzin, Cantemir, Căpităneanu, Dr. Capșa, Caragea, Caragiale, Carol I., Cărnul, Carp, Catargiu, etc.; ear' dintre cele geografice: Călarăș, Căldărușeni, Călimănești, Călugăreni, Câmpeni, Câmpina, Câmpulung, Caracal, Caransebeș, Caraș-Severin, Carpații, etc. Afară de aceste mai sînt tratate în fasc. de față numeroase materii cu deosebită considerare la stările poporului român, s. e. valoroasele art. de igienă de Dr. Felix (Casa, carantina, canalizare, etc.). Cartea funduară (Cosma), Călea ferată (Puscariu), Capital (Bunea), etc.

De interes este anunțul editorului, că cel mult în August a. c. se va termina volumul I. (fasc. 1—10) și că pentru compactarea acestuia a procurat scoarțe speciale, lucrate cu mult gust artistic în un format corespunzător caracterului publicațiunii. Prețul scoarțelor, inclusive trimiterea recomandată, face fl. 1 — de volum, (pentru România lei). 2 50

La abonamentele nou se recomandă a comanda volumul I. compactat, cu ramburs. Volumul compactat, franco, costă fl. 11.80 (pentru România lei 30).

„Enciclopedia Română” se publică în 3 volume mari, a 10 fasc. de câte 6 coale de tipar și se poste abona la editorul W. Krafft în Sibiu, cu prețul de fl. 10 de volum, care este a se achita anticipativ. Pentru România deposit general la Storck & Müller, București, ear' prețul 25 lei de volum.

Cronica anului 1848. „Gazeta Transilvaniei” acire: În editura societății pe acțiuni „Tipografia” din Sibiu a apărut „Cronica anului 1848.” — notițe istorice și culturale de acum cincizeci de ani. Adunate și ordinate de Dr. E. Dăianu. Retipărire din „Tribuna”. Prețul 30 cr. — Autorul, dl Dr. E. Dăianu, intenționează să scoată o serie întreagă de asemenea broșuri, cari vor apăre în fiecare lună, formând cu timpul un volum. „Menirea acestei cronice — zice autorul — este a nu lăsa resfirare prin numeri de ziare niște notițe istorice și culturale dela 1848 cari pot fi de oare-care folos”.

La librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu, se află următoarele cărți:

„Memorial”, Archiep. și Metropolit Andrei baron de Șaguna, de Nicolae Popea . . . fl. 1.30
„Doina”, conf. ținută la ateneul din Bărlad, de Măndrescu . . . — 28
„Critice” 1867—1892, de Maiorescu. Vol. I. și II. a 2 fl. — cr. . . 4.—
„Poveștile Bănătuului”, de Căntana . . . — 30
„Literatură popor. română”, de Gaster . . . 2.50
„Introducere în Cărțile Testamentului vechiu și nou”, de Dr. Iuliu Olariu . . . 2.50
„Cerșitorul”, dramă în 2 acte de Livescu . . . — 50
„Studii Critice”, de Ghera. Vol. I. și II. a 2 fl. 20 cr. . . 4.—
„Migrena română”, de Dr. Leo Murășianu . . . 1.—
„Izvoade”, de Demetrescu . . . 4.—
„Trandafiri și vioarele”, de Pop-Reteaganul . . . — 60
„Din Moldova”, schițe de Kotzebue . . . 1.—
„Floarea din Firenze”, de Livescu . . . — 50
„Istoria Românilor sub Mihail-Vodă-Viteazul”, de Nicolae Bălcescu . . . 2.—
„Trăvnița”, 10 piese Slovești Vol. I. și II. a 1 fl. 50 cr. . . 3.—
„Scrierile părinților apostolești”, de Dr. Iuliu Olariu . . . — 70
„Merinde dela școală”, de Popa . . . — 60
„Despre influența impregiurilor”, de Panaite Zosin . . . — 50
„Memorii din timpul războiului”, de Georgescu . . . — 88
„Pui de lei”, poezii eroice, de Nenițescu . . . 1.—
„edite de gală” . . . 2.—
„Foesii”, de Macedonski . . . 2.—
„Copii de pe natură”, de Negruzzi . . . 1.50

La comanda din afară se se adăugă pentru porto postal totdeauna încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea din urmă.

Sosiți în Sibiu.

În 7 Iunie n. 1898.

Hotel „Imperatul Romanilor”: Liebig, secretar din Dresda; Lessel, antreprenor din București; Dickmann, econom din Brunn; Blaton, capelmaistru din Alba-Iulia; Tenyves cu soția voiajor, Kecsei, Schweighofer, din Budapesta, Nikolits cu fiul, din Arad, Schwarz din Tîrgul-Mureșului, Reich, Weiss, din Viena, comercianți.
Hotel „Neurivier”: Zubesek, locotenent din Tîrgul-Mureșului; Hadossi, inginer din Brașov; Elisa Deluga, Jani, voiajor, Varescu, din Slatina, Berkovits, Weiss, din Budapesta, Galtz din Brașov, comercianți.
Hotel „Habermann”: Mayer, comerciant din München.

Medic român în Karlsbad.

Med. univ.

Dr. Romulus L. Craciun,

medic clinic în spitalul univers. imp. reg. din Viena (clinica dlui consilier de curte prot. Neusser), specialist pentru morburile interne, medic al asociațiunii pentru îngrijirea studenților morboși din Viena. Protector: Maiestatea Sa Împăratul etc. etc.

Ord. din 1 Aprilie — 1 Octomvrie dela orele 6—9 a. m. și dela 3—5 p. m. în Muhlbadgasse, casa „Schwarzes Ross”.

[899] 28—

Medic român în Karlsbad.

Med. univ.

Dr. Nicolae Comșa.

KARLSBAD,

„Weinhaus Sprudelgasse.”

[1081] 17—

Un tinăr absolut,

care posedă limba română, maghiară și germană în vorbit și scris ar dori a ave ocupațiune într-o cancelarie notarială ca practicant. Informațiunile se se trimite la administrația ziarului „Tribuna”.

[1263] 1—3

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 4 Iunie n. 1898

Săminte	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.
dela	până	dela	până	
Grâu				
Bănățeneș vechiu	75	—	76	—
Grâu dela Tisa	75	12.35	76	12.55
Grâu dela Pesta	75	12.30	76	12.60
Grâu de Alba-Reg.	75	12.35	76	12.65
„Bacia	75	—	76	—
Grâu ung. de Nord	75	—	76	—
Săminte vechi ori noue	Soiul	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până	
Secară	de nutret	70—72	8.85	8.90
Orz	de vinars	60—62	—	—
„	de bere	62—64	—	—
Ovăș	bănăț.	64—66	—	—
Cucuruz (porumb)	de alt soi	39—41	7.40	7.70
„	„	—	5.20	5.25
Meiu Hrișcă	„	—	5.15	5.20
Grâu	Sept.-Oct.	—	—	—
Cucuruz	Mart.-Apr.	11.80	—	11.85
Ovăș	Maiu-Iun.	5.11	—	5.12
„	Iulie-Aug.	—	—	—
„	Mart.-Apr.	—	—	—
„	Oct.	—	—	—
Produse diverse	Soiul	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până	
Săm. de trif.	Lucernă ungurească	—	—	—
„	roșie	—	—	—
Oleu de rap.	rafinat	—	—	—
Uns. de porc	dela Pesta	62.—	62.50	—
„	dela țeară	—	—	—
Slănină	sventă	61.—	62.—	—
„	afumată	—	—	—
Seu	—	—	—	—
Prune	—	—	—	—
Lictar	slavon, nou	—	—	—
„	bănățeneș	—	—	—
Miere	brută	—	—	—
„	galbină străcurată	—	—	—
Ceară	de Rosenau	—	—	—

Cursul pieței din Sibiu.

Din 7 Iunie n. 1898.

Hărte-monetă română	Cump.	9.47 vând.	9.53
Lire turcești	—	—	—
Imperiali (15 R. aur)	—	18.95	19.—
Ruble rusești 100 a	—	125.50	127.50
Galbeni	—	5.60	5.66
Napoleon-d'ori	—	9.50	9.55
100 Marce germane	—	58.50	58.90
Livre sterling	—	11.90	12.05

Bursa de Budapesta.

Din 4 Iunie n. 1898.

Renta de aur ung. 6%	—
„ „ „ 4%	—
„ „ val. cor. 4%	100.25
Imprumutul căilor ferate ung.	121.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	122.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	102.—
Bonuri rurale ung.	98.—
„ „ croate-slavone	99.—
Obligațiunile desp. regalilor	101.50
Imprumut cu premiu ung.	156.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	140.—
Renta de hărte austriacă	102.50
„ de argint austriacă	102.25
„ de aur austriacă	123.50
Losuri austriace din 1860	160.25
Acțiunile băncii austro-ungare	955.—
„ de credit ung.	—
„ de credit austr.	—
Scrisuri fonciare ale institutului de credit și economii „Albina”	102.—
Argintul	5.69
Galbeni împărătești	5.65
Napoleon-d'ori	9.54
Mărci 100 imp. germane	58.57
London 10 Livres sterlingi	120.45

Bursa de Viena.

Din 4 Iunie n. 1898.

Renta de aur 6%	—
„ „ „ 4%	—
Renta ung., v. c. 4%	100.—
Imprumutul căilor ferate ung.	122.20
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	101.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	121.60
Bonuri rurale ung.	98.—
„ „ croate-slavone	99.—
Imprumut cu premiu ung.	156.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	150.—
Renta de hârtie austriacă	102.45
„ „ argint austriacă	101.80
„ „ aur austriacă	123.30
Losuri austriace din 1860	160.25
Acțiunile băncii austro-ungare	955.—
„ „ de credit ung.	—
„ „ de credit austr.	—
Argintul	5.66
Galbeni împărătești	5.65
Napoleon-d'or	9.53
Mărci 100 imp. germane	68.87
London 10 Livres sterling	120.35

Boalele de plumâni

(Catarrh chronic și oftică de plumâni) sînt **curabile** prin

„Glandulën“

care are efect excelent și este cu totul nescricăcios.

Glandulën-ul este mijlocul cel mai eficace la ori-ce formă de boală de plumâni. Urmările lui splendide se constată și în casuri de boale vechi, înaintate, de cătră sute de bolnavi curați și de cătră medici.

Glandulën-ul este mijlocul cel mai rațional cunoscut până acum, căci el e materia prin care natura vindecă în corp însuși boalele, organismul se îmbolnăvește numai atunci, dacă cantitatea aceluia nu e îndestulătoare. Prin introducerea lui se ajută năsuința spre însănătoșare.

Glandulën-ul nu este un mijloc chimic, artificial, care să aibă efecte secundare neplăcute și nedorite, este cu totul nestricăcios, chiar și după o folosință de durată lungă.

Glandulën-ul se fabrică în fabrica chimică a urmașilor lui Dr. Hofmann, Meerane 1. Sa., din glandulele bronchiale (de plumâni) de animale sănătoase, în formă de tablete (o formă p'ăcu'ă de luat). Fiecare tabletă de 0.25 gr. cuprinde: 0.05 gr. Glandulen, corăspunzător 0.25 gr. substanță de glandule, 0.20 gr. zahăr pentru gust.

Glandulën-ul este scutit prin lege și patentat, trebuie să ne păzim de imitații. Numai Glandulën-ul cuprinde — în formă neschimbată — întregul material de vindecare al glandulelor. Să capătă aproape în toate farmaciile a fl. 2.75 pentru 100 și fl. 1.50 pentru 50 de tablete. Unde nu se află să se adreseze la:

Depozitul principal: [1144] 5—10

farmacia Diana (Fonagy József), Budapesta, VII.,

dela care la dorință se trimite gratis și franco broșuri speciale și rapoarte dela medici și bolnavi curați.

Szebenvármegye alispánja.

10623. sz.
VI. 1898.

[1250] 1—1

Pályázati hirdetés.

Az elhalkozás folytán üresedésbe jött ügyvezetői állású orvos állás betöltése céljából főispán Ur Ó Meltóságának 255/98. főisp. számú intézkedése következtében a kérdéses állásra mely 300 forint rendes fizetéssel és 150 forint utatartalánnyal van javadalmazva, ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom tehát mind azokat, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérelmeket az 1883. évi I. törvényekben előírt képesítési okmányokkal, úgy szintén az 1893. évi szeptember hó 30-án 80099. sz. a. kelt belügyministeri rendelet által megszabott tisztviselői vizsga letételét igazoló bizonyítvánnyal esetleg az eddig telt közszolgálatokat előtűtető bizonyítványokkal felszerelve f. évi június hó 30-ig illetékes helyre való fölterjesztés végett hozzám nyújtsák be.

Nagy-Szeben, 1898. június 3-án.

Reissenberger,
alispán.

O cală de bugner

căsătorit, fără copii, dorește a intra într-o lucrătoare, aici în patrie, eventual în România.

Reflecții a se adresa la administrația „Tribunei“.

[1264] 1—3

Nr. 659/1898.

[1262] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de moașă comunală în comuna Gurarului, se scrie prin aceasta concurs pe lângă un salariu anual de 50 fl. solvabil din cassa alodială și venitele statorice în statutul comunal. Cerele conform prescrierilor legii sînt a se înainta la subscrisa primărie comunală până în 23 Iunie a. c. st. n.

Gurarului, în 5 Iunie 1898.

Primăria comunală.

Publicațiune.

Prin aceasta se deschide

a XX. loterie filantropice de stat,

al cărei câștig curat în urma hotărîrii prea înalte a Maiestății Sale ces. și reg. apostolice se va întrebuița spre următoarele scopuri de binefacere și filantropice: 1. Pentru fondul ce se va crea în favoarea vduvelor și orfanilor săraci rămași după oficialii de stat. 2. Pentru spitalul de copii „Ladislau“ în Zirkvenica. 3. Orfanotroful „Gizela“ în Zolyom-Lipce. 4. Societatea „József“. 5. Spitalul comun în Erdővidék. 6. Asilul de copii Clotilda în Budapesta. 7. Reuniunea filantropică a femeilor în Cluj. 8. Societatea Vinerei-mari. 9. Societatea crucei albe din com. Bichș.

Căștigurile în număr de 7691 fac conform planului de joc 365.000 coroane și anume:

1 câștig principal	150.000 cor.	10 câștiguri	la 1000 cor.
1	50.000	20	500
1	20.000	50	100
1	10.000	100	50
2 câștiguri	5.000	1000	20
5	2.000	6500	10

Tragerile se fac irevocabil în 30 Iunie 1898. — Fiecare los costă 2 fl. v. a.

Losuri se pot cîpăta la direcțiunea loteriei în Budapesta, la toate oficiile de mine de sare și dare, la cele mai multe oficii postale, la organele încredințate cu vinderea losurilor cari se află în toate orașele și locurile mai însemnate.

Budapesta, în Aprilie 1898.

[1028] 6—6

Direcțiunea loteriei reg. ung.

Diplomă de onoare.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Diplomă de onoare.

Se recomandă a executa următoarele:

OPURI și BROȘURI

Placate

BILETE DE LOGODNĂ și DE CUNUNIE

Carte și epistole

Circulare și preț-curenturi

Note

Mare deposit
de cuverte, cerneală, recuise de scris,
ceară de pecetluit etc.

Comande din afară
se efectuesc repede.

Bilete de vizită

după plac și cerere

Mare deposit
de hârtie de scris și concept, precum și hârtie fină
de epistole
cu plicuri în casete.

Biblioteca populară a „Tribunei“

Diferite cărți științifice și literare
Elegant legate sau broșurate.

Dicționar
român-german și german-român.

Prețuri foarte moderate.

Strada Poplăcii Nr. 15.

Librărie românească în Sibiu.

Strada Poplăcii Nr. 15.